

بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در آموزش بالینی بخش‌های اورژانس

مهدی کاهویی* (Ph.D)، سیف‌الله علایی (M.Sc)

دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی، گروه پیراپزشکی، مرکز تحقیقات پرستاری

چکیده

سابقه و هدف: در محیط بالینی دانشجویان باید بتوانند از دانش‌ها و مهارت‌های آموخته شده جدید استفاده نمایند و هم زمان ارزش‌های حرفه‌ای مورد نیاز برای کار در محیط بالینی را کسب کنند. هدف این مطالعه بررسی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در بخش‌های اورژانس است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی تحلیلی بر روی ۱۳۱ نفر از دانشجویان سال آخر رشته پرستاری انجام شد. جهت گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد ۹۰/۸ درصد دانشجویان به اطلاعات درمانی بیماران نیاز داشتند. بین نیازهای اطلاعاتی تشخیصی و درمانی رابطه معنی داری وجود داشت ($r=0/34$, $P<0/001$). بین اطلاع از هماهنگی‌های به عمل آمده با ستاد هدایت بیماران با اطلاع از پذیرش مرکز دیگر جهت اعزام بیماران ($r=0/657$, $P<0/001$) و بین اطلاع از انتقال جسد به سردخانه با اطلاعات مربوط به هماهنگی با پزشکی قانونی جهت اجساد مجهول الهویه رابطه معنی داری مشاهده شد ($r=0/599$, $P<0/001$). میزان کمی از نیازهای مطرح شده توسط دانشجویان به امور سازمانی و مدیریت درمان بیماران مربوط می‌شد و دانشجویان اهمیت زیادی به مسایل قانونی و حقوقی نمی‌دادند.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج این تحقیق، ضروری است در برنامه‌های آموزش بالینی طب اورژانس، به اهمیت جایگاه سازمانی و مدیریتی و جنبه‌های حقوقی و قانونی طب اورژانس پرداخته شود. نتایج این تحقیق می‌تواند نقش مهمی در ارتقاء کیفیت آموزش پرستاری و نهایتاً ارایه خدمات پرستاری به بیماران داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: دانشجویان پرستاری، نیازهای اطلاعاتی، فوریت‌های پزشکی

مقدمه

موقعیت‌های اورژانسی، موقعیت‌های خطیری هستند که وضعیت جسمانی یا روانی افراد را به‌طور ناگهانی دچار آسیب نموده و این دسته از افراد نیاز به اقدامات سریع، اساسی و مناسب دارند. اهداف اصلی درمان در بخش فوریت‌ها عبارت است از نجات جان بیمار، پیش‌گیری از بروز اختلالات شدید قبل از شروع درمان اصلی و مراقبت و نگهداری از بیمار و حمایت از خانواده وی به نحوی که بتواند با موقعیت‌های حاد پیش آمده به طرز مناسب و صحیحی برخورد نماید [۱]. در

موارد اورژانسی پرستار بیش‌تر نقش اجراکننده را به عهده خواهد داشت [۲] و مداخلات و خدمات پرستاری در محیط اورژانس براساس قضاوت مستقل، مهارت در تصمیم‌گیری و اولویت‌گذاری صورت می‌گیرد [۳]. پرستاران اورژانس افراد ورزیده‌ای هستند که در زمینه کلیه زیرگروه‌های پرستاری اطلاعات وسیعی دارند. مراقبت‌های اورژانس شامل مراقبت‌های پرستاری از بیماران با مشکلات داخلی، جراحی، پرستاری مادران و نوزادان، کودکان، بیماری‌های روانی و بهداشت عمومی است. بنابراین این پرستاران باید دارای

دانش، مهارت و نگرش کافی در کلیه زمینه‌های پرستاری باشند [۴]. در آموزش پرستاری محیط بالینی جایی است که دانشجویان می‌توانند از دانش‌های جدید و مهارت‌هایی که فراگرفته‌اند، استفاده کنند و ارزش‌های حرفه‌ای که برای کار در محیط بالین نیاز دارند کسب کنند و به تفکر انتقادی و قضاوت کلینیکی دست یابند [۵]. در آموزش پرستاری، آموزش بالینی مراقبت‌های سرپایی به‌خصوص اورژانس از مهم‌ترین بخش‌های آموزش بالینی است [۶]، زیرا داشتن مهارت مدیریت و رهبری در موقعیت‌های اورژانسی از جمله نقش‌های ویژه پرستاران اورژانس است و بی‌برنامگی در موقعیت‌های غیر قابل پیش‌بینی تعامل با بیمار، جو پر فشار، کمبود کنترل روی تعداد مراقبت افراد مراقبت‌کننده و چارچوب زمانی محدود برای ارزیابی تاثیر مداخلات درمانی، از مسایل تنش‌زا برای پرستاران بخش اورژانس است [۴]. از طرفی این بخش، محیط فشرده‌ای از اطلاعات و همراه با سرعت عمل است. در این واحدها، با وجود فوایدی که تیم‌های فوری در مراقبت از بیمار دارند، گاهی آن‌ها با مشکل تامین نیازهای اطلاعاتی خود مواجه می‌شوند، زیرا به‌دست آوردن سریع جواب‌ها برای سوالات مربوط به هماهنگی امور، بی‌نهایت مهم است. این پاسخ‌ها به تیم‌های اورژانس اجازه می‌دهد تا وظایف را به طور کارآمد و موثر انجام دهند [۷]. در اکثر موارد اورژانسی، هدف شناسایی مشکل بیمار است ولی اغلب اطلاعات کمی درباره بیمار پذیرفته شده وجود دارد. به همین دلیل رایج‌ترین سوالات بالینی به سمت بیمار هدایت می‌شود. طب اورژانس به عنوان یک تخصص وابسته به اطلاعات مطرح بوده، به‌طوری‌که دسترسی سریع به اطلاعات دقیق با حداقل هزینه به منظور مراقبت بهتر از بیماران در آن بسیار ضروری است [۸]. اگر اطلاعات مربوط به بیمار صحیح، به هنگام و به طور واضح نشان داده شود، رسیدگی نیز مناسب خواهد بود در غیر این صورت واحد اورژانس در انجام وظیفه خود ناکام مانده است [۹]. نتایج مطالعه انجام شده در زمینه بررسی مقایسه‌ای میزان آموزش ارزیابی صحنه شرایط بحرانی بین دانشجویان پرستاری و فوریت پزشکی در مشهد، نشان داد

که در زمینه ارزیابی صحنه، اولویت‌بندی مراحل مختلف ارزیابی صحنه، شناسایی وظایف گروه‌های تیم اورژانس، شناسایی اجزاء بررسی بیمار و اولویت‌بندی مراحل بررسی بیمار، توانایی دانشجویان پرستاری کم‌تر از دانشجویان فوریت‌های پزشکی بود [۱۰]. در حالی که در برخورد بالینی، تجربه آموزشی مهمی برای دانشجویان پرستاری تلقی می‌شود، ولی نیازهای اطلاعاتی، آموزشی و محتوای سوالات بالینی آنان کم‌تر شناخته شده است. مطالعات متعددی در زمینه تعیین نیازهای اطلاعاتی پزشکان، پرستاران و دانشجویان پزشکی انجام شده است. به‌طوری‌که کوگدیل به وسیله پرسش‌نامه به بررسی نیازهای اطلاعاتی پرستاران پرداخت. هدف از مطالعه این بود که پرستاران به هنگام برخورد با بیماران به چه اطلاعاتی نیاز دارند. نتایج نشان داد که اکثر جامعه آماری به اطلاعات دارو درمانی و تشخیص بیماری نیاز داشتند به‌طوری‌که آنان حدود ۹ بار در هفته در مورد دارو درمانی بیماران به اطلاعات نیاز داشتند و ۲ بار در هفته به اطلاعات اپیدمیولوژی احساس نیاز می‌کردند [۱۱]. مطالعه‌ای توسط کوگدیل و همکاران به منظور شناسایی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان سال اول پزشکی انجام شد. در این مطالعه نیاز اطلاعاتی ۸۸ دانشجو مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات مورد نیاز جامعه آماری در چهار دسته تقسیم‌بندی شد که عبارت بود از تشخیص بیماری، بیماری‌های عمومی، درمان و سایر موارد. یافته‌ها نشان داد که ۴۰٪ نیازها در مورد تشخیص، ۳۹٪ در مورد درمان، ۱۹٪ در مورد بیماری‌های عمومی و ۱۳٪ به سایر نیازها مربوط بود [۱۲]. هم‌چنین مطالعه دیگری با هدف تعیین نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام پذیرفت. نتایج نشان داد، دانشجویان بیش‌ترین نیاز اطلاعاتی خود را، اطلاع از نتایج آزمایشگاه و رادیولوژی و کم‌ترین توجه را به اطلاع از انتقال اجساد و هماهنگی با پزشکی قانونی گزارش کردند. در آن مطالعه یافته‌ها نشان داد که میزان کمی از نیازهای اطلاعاتی دانشجویان به نیازهای سازمانی و مدیریت درمان بیماران از قبیل رویه‌ها و مقررات بیمارستان و موارد

هماهنگی‌ها مربوط می‌شد و جامعه آماری اهمیت زیادی به مسایل قانونی و حقوقی نمی‌دادند [۱۳]. با توجه به این‌که در کشور ما تاکنون مطالعه‌ای روی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در بخش فوریت‌ها انجام نشده است. لذا ما علاقمند هستیم تا متوجه شویم که در موقعیت‌های بالینی و فوریتهای نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری چیست؟ مطالعه حاضر به دنبال تبیین دقیق‌تر نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در طب اورژانس است. این مطالعه محتوای نیازهای اطلاعاتی دانشجویان را در پاسخ به موقعیت بالینی تحلیل می‌کند. انتظار داریم انجام چنین مطالعه‌ای روی کیفیت آموزش بالینی، مشخص شدن نیازهای آموزشی دانشجویان، نیازسنجی اطلاعاتی، بهبود آموزش و تربیت نیروی انسانی در اورژانس و مدیریت بهتر بیماران توسط دانشجویان پرستاری اثر بگذارد.

مواد و روش‌ها

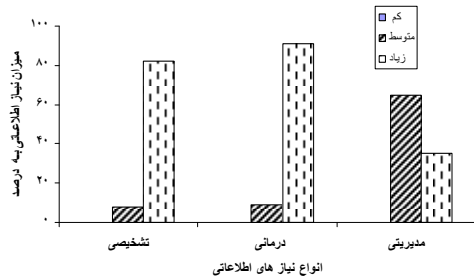
این پژوهش یک مطالعه توصیفی و تحلیلی است که به شناسایی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی و علوم پزشکی سمنان در درمانگاه اورژانس بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی سمنان در سال ۸۸-۸۷ پرداخته است. در این مطالعه از پرسش‌نامه استفاده شده است. بدین صورت که ابتدا با مطالعه منابع و متون کتابخانه‌ای و مستندات موجود در بیمارستان پرسش‌نامه اولیه تهیه گردید و برای تأیید روائی به اساتید و صاحب‌نظران ارائه شد و اصلاحات مورد نظر آنان اعمال گردید. برای بررسی پایایی آن از روش آزمون و بازآزمون استفاده شد. به‌طوری‌که پرسش‌نامه در بین یک گروه پایلوت ۲۰ نفره از دانشجویان توزیع گردید و در فاصله ۱۰ روز دوباره همان پرسش‌نامه به آن‌ها داده شد و ضریب هم‌بستگی ۰/۸ به‌دست آمد. در پرسش‌نامه علاوه بر اطلاعات دموگرافی، نیازهای اطلاعاتی دانشجویان بر اساس محتوای آن به سه گروه تقسیم شد که شامل نیازهای اطلاعاتی تشخیصی، سازماندهی و مدیریتی و نیازهای اطلاعاتی مربوط به درمان و مراقبت از بیماران بود. هم‌چنین میزان نیاز اطلاعات مراقبتی دانشجویان به هر یک از

فرایندهای اورژانس بیماران در سه سطح کم، متوسط و زیاد دسته‌بندی شد. در پرسش‌نامه علاوه بر اطلاعات دموگرافی، سوالات مربوط به نیازهای اطلاعاتی حاوی ۱۹ سوال بود. ۷ سوال مربوط به نیازهای اطلاعاتی تشخیصی، ۴ سوال مربوط به نیازهای اطلاعاتی درمانی و ۸ سوال مربوط به نیازهای اطلاعاتی مدیریتی که میزان نیاز اطلاعاتی دانشجویان را نسبت به عملیاتی که در بخش اورژانس برای بیماران انجام می‌گرفت نشان می‌داد که از قبیل: اطلاع از عملیات تریاژ، اقدامات پاراکلینکی، دستورات دارویی، اقدامات پرستاری و اقدامات قانونی. در این تحقیق پس از اطلاع دانشجویان از هدف مطالعه و محرمانه ماندن هویت دانشجویان و جلب رضایت آنان با هماهنگی سرپرست آموزشی بیمارستان‌ها و داوطلب شدن دانشجویان جمع‌آوری اطلاعات انجام پذیرفت. داده‌ها از طریق روش‌های آمار توصیفی، آزمون هم‌بستگی دو متغیری و دو طرفه اسپیرمن در سطح معنی‌دار یک درصد با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

جامعه آماری را ۱۴۰ نفر از دانشجویان ترم هفتم و هشتم پرستاری تشکیل دادند که ۱۳۱ نفر (۹۳/۵٪) در این مطالعه مشارکت کردند که ۱۰۱ نفر (۷۷٪) داوطلبین زن بودند. بیش‌تر جامعه آماری (۹۰/۸٪) به اطلاعات درمانی بیماران نیاز زیادی داشتند و کم‌تر از همه به نیازهای مدیریتی اهمیت می‌دادند (۳۵/۱٪). بین نیازهای اطلاعاتی تشخیصی و درمانی رابطه معنی‌داری مشاهده گردید ($r=0/34$, $P < 0/001$) (شکل ۱).

یافته‌ها نشان داد از بین نیازهای اطلاعات تشخیصی، ۶۵/۶٪ دانشجویان گزارش کردند که به اطلاع از نتیجه تریاژ بیمار نیاز زیادی دارند. هم‌چنین بین نیاز به اطلاع از تشخیص نوع اقدام (تریاز) و اطلاع از نوع برچسب بالای تخت بیمار رابطه معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0/01$). در ارتباط با نیازهای درمانی، دانشجویان بیش‌ترین نیاز اطلاعاتی خود را، اطلاع از اقدامات پرستاری (۸۵/۵٪) گزارش کردند. بین نیاز

شکل ۱. میزان نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در بخش فوریت‌های پزشکی در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی سمنان در سال ۸۷-۸۸ (تعداد ۱۳۱ نفر)

به اطلاع از دستورات دارویی و اقدامات درمانی با اطلاع از اقدامات پرستاری رابطه معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0.01$). هم‌چنین از میان نیازهای مدیریتی ۳۵/۱٪ جامعه آماری به اطلاع از فرآیند انتقال بیمار به بخش نیاز زیادی داشتند. بین نیاز به اطلاع از انتقال جسد به سردخانه با اطلاع از نتایج هماهنگی‌های به عمل آمده با پزشکی قانونی و نیز بین اطلاع از پذیرش مرکز دیگر جهت اعزام بیمار با اطلاع از هماهنگی به عمل آمده با ستاد هدایت رابطه معنی‌داری وجود داشت ($P < 0.01$) (جدول یک).

جدول ۱. فراوانی میزان نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری به تفکیک نیازها (تعداد ۱۳۱ نفر)

P-Value ضریب همبستگی (r)	میزان نیاز اطلاعاتی			نوع نیازهای اطلاعاتی
	زیاد تعداد (%)	متوسط تعداد (%)	کم تعداد (%)	
$P < 0.001$ $r = 0.285$	۱۱ (۸/۴)	۳۴ (۲۶)	۸۶ (۶۵/۶)	تشخیص نوع اقدام (تریاز)
	۱۸ (۱۳/۷)	۵۷ (۴۳/۵)	۵۶ (۴۲/۷)	زدن برجسب بالای تخت بیمار جهت شناسایی نوع اقدام
	۱۳ (۹/۹)	۶۳ (۴۸/۱)	۵۵ (۴۲)	اطلاع از نتایج رادیولوژی
	۶ (۴/۶)	۴۰ (۳۰/۵)	۸۵ (۶۴/۹)	اطلاع از نتایج آزمایشگاه
	۷ (۵/۳)	۵۲ (۳۹/۷)	۷۲ (۵۵)	اطلاع از نتیجه ویزیت بیمار توسط پزشک کشیک
	۲۱ (۱۶)	۴۲ (۳۲/۱)	۶۸ (۵۱/۹)	اطلاع از نتیجه CPR بیمار
	۴۴ (۳۳/۶)	۴۶ (۳۵/۱)	۴۱ (۳۱/۳)	اطلاع از تایید فوت بیمار
$P = 0.01$ $r = 0.224$	۷ (۵/۳)	۳۵ (۲۶/۷)	۸۹ (۶۷/۹)	اطلاع از انجام اقدامات اولیه برای بیمار یا مصدوم
	۶ (۴/۶)	۱۶ (۱۲/۲)	۱۰۹ (۸۳/۲)	اطلاع از دستورات دارویی و اقدامات درمانی
	۷ (۵/۳)	۲۶ (۱۹/۸)	۹۸ (۷۴/۸)	اطلاع از نتایج دارو درمانی
	۲ (۱/۵)	۱۷ (۱۳)	۱۱۲ (۸۵/۵)	اطلاع از اقدامات پرستاری
$P < 0.001$ $r = 0.576$ $P < 0.001$ $r = 0.662$	۳۶ (۲۷/۵)	۵۴ (۴۱/۲)	۴۱ (۳۱/۳)	اطلاع از هویت بیمار یا مصدوم
	۸۱ (۶۱/۸)	۴۰ (۳۰/۵)	۱۱۰ (۷/۶)	اطلاع از انتقال جسد به سردخانه
	۷۹ (۶۰/۳)	۴۰ (۳۰/۵)	۱۱۲ (۹/۲)	اطلاع از نتایج هماهنگی‌های به عمل آمده با پزشکی قانونی مربوط به اجساد مجهول الهویه
	۲۳ (۱۷/۶)	۶۲ (۴۷/۳)	۴۶ (۳۵/۱)	اطلاع از فرآیند انتقال بیمار به بخش
	۱۹ (۱۴/۵)	۶۷ (۵۱/۱)	۴۵ (۳۴/۴)	اطلاع از دستور اعزام بیمار
	۳۴ (۲۶)	۶۰ (۴۵/۸)	۳۷ (۲۸/۲)	اطلاع از پذیرش مرکز دیگر جهت اعزام بیمار
	۴۷ (۳۵/۹)	۵۵ (۴۲)	۲۹ (۲۲/۱)	اطلاع از هماهنگی به عمل آمده با ستاد هدایت
	۲۶ (۲۰)	۶۳ (۴۸)	۴۲ (۳۲)	اطلاع از وضعیت ترخیص بیمار

بحث و نتیجه‌گیری

سرعت عمل در بخش اورژانس خیلی مهم است و دسترسی سریع به پاسخ سوالات راجع به مدیریت درمان بیماران خیلی حیاتی است. یافتن سریع پاسخ این سوال‌ها به تیم اورژانس اجازه می‌دهد تا به‌طور کارآمد و موثر کار کنند [۷]. بخشی از یافته‌های این مطالعه نیازهای اطلاعاتی درمانی دانشجویان را که در پاسخ به برخوردهای بالینی است، تشریح می‌نماید. درک کلی از این عوامل بسیار مهم است، به‌طوری که بسیاری از دانشکده‌های علوم پزشکی برنامه‌های آموزشی خود را بر اساس یادگیری متمرکز بر مسئله (Problem centered learning) تدوین می‌نمایند [۱۱]. تیم مراقبتی بیمار که در محیط‌هایی مانند بخش اورژانس به منظور ارایه مراقبت به بیماران کار می‌کنند، به دست‌یابی سریع و موثر به اطلاعات درست، وابسته هستند [۱۴]. اطلاع از فرآیند درمانی بیماران، نیاز اکثر دانشجویان پرستاری بود. این نتیجه حاکی از آن است که این دسته از دانشجویان همانند پرستاران با تجربه به اهمیت اولین اقدام بالینی در اورژانس پی برده‌اند ضمناً همانند کارکنان پرستاری، دانشجویان پرستاری در اورژانس به فرایند پرستاری توجه داشتند. نتایج سایر مطالعات یافته‌های مطالعه حاضر را تایید می‌کند، به‌طوری که زیامین و همکاران به‌وسیله توزیع پرسش‌نامه نیاز اطلاعاتی ۶۰ پرستار در بخش‌های مراقبت حاد از سه بیمارستان را مورد مطالعه قرار دادند، نتایج نشان داد که بیش‌تر اطلاعات مورد نیاز پرستاران به فرآیند و روش‌های پرستاری مربوط بود [۱۵]. مطالعه‌ای توسط کیت و کوگدیل به منظور بررسی نیازهای اطلاعاتی پرستاران انجام پذیرفت. در این مطالعه با توزیع پرسش‌نامه در بین پرستاران شاغل در واحدهای مراقبت‌های اولیه، نتایج نشان داد که اکثر جامعه آماری به اطلاعات درمانی از قبیل دارو درمانی بیماران نیاز داشتند [۱۱]. با توجه به این‌که یکی از محورهای اصلی فعالیت پرستاران فعالیت کاملاً وابسته به پزشک تعریف شده و از طرفی جهت انجام فعالیت‌های نیمه وابسته و مستقل پرستاری، نوعی ارتباط با وضعیت درمانی بیماران وجود دارد. بنابراین

حساسیت دانشجویان به دریافت اطلاعات درمانی بیماران امری منطقی به شمار می‌آید.

یافته‌های حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که دانشجویان علاوه بر اطلاعات درمانی به اطلاعات تشخیصی هم اهمیت می‌دادند. با توجه به این‌که یکی از نقش‌های پرستاری تبعیت از دستورات پزشکی است، بنابراین اطلاع از موارد تشخیصی اعم از درخواست آزمایش‌های تشخیص طبی و .... پرستاران را مجاب به پیگیری موارد می‌کند [۱۶]. درک این دسته از نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در بخش اورژانس تا حدودی نیازهای آموزش پرستاری را در فوریت‌های پزشکی بیش‌تر نمایان می‌سازد. یافته حاصل نشان می‌دهد که علی‌رغم وجود رابطه معنی‌دار بین اطلاعات تشخیصی و درمانی، دانشجویان نسبت به کسب اطلاعات تشخیصی اهمیت کم‌تری قائل بوده‌اند. مطالعه انجام شده توسط حقیقت‌پور و علایی در زمینه ثبت گزارشات پرستاری نیز حاکی از آن است که عمده محورهای ثبت گزارشات پرستاری بر ثبت اقدامات درمانی استوار بوده و به اطلاعات تشخیصی کم‌تر پرداخته شده است [۱۶]. بنابراین می‌توان نتیجه‌گیری نمود که دانشجویان پرستاری عمدتاً علاقمند به انجام فعالیت‌های وابسته و اجرای دستورات می‌باشند.

یکی از جنبه‌های مهم اطلاعات تشخیصی، تشخیص نوع اقدام یا تریاژ بیماران می‌باشد. یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که ۶۵/۶٪ دانشجویان گزارش کردند که به اطلاعات تشخیص نوع اقدام یا وضعیت تریاژ بیماران نیاز زیادی داشته‌اند. تریاژ به معنی سوا کردن و طبقه‌بندی کردن می‌باشد. در صورتی که اولویت‌بندی ارایه خدمات هنگام حوادث به‌طور دقیق انجام نپذیرد ممکن است باعث درمان نامطلوب عده‌ای از افراد حادثه دیده گردد [۱]. در بررسی انجام شده روی میزان آگاهی ۶۰ نفر از پرستاران مراکز درمانی منتخب در شهرستان رشت درباره وظایف تریاژ بیماران، یافته‌ها نشان داد که ۹۸/۲٪ جامعه آماری آن را مسئولیت اصلی خود را نمی‌دانستند [۲]. در مطالعه حاضر نیاز دانشجویان پرستاری به اطلاعات تریاژ حاکی از آن است که دانشجویان به اهمیت

تریاز پی برده بودند تا براساس این نوع اطلاعات بتوانند با شناسایی و تشخیص به موقع نیازها در شرایط بحرانی، مداخلات پرستاری سریع و صحیح را به آسیب‌دیدگان ارایه نمایند. نتایج مطالعه انجام شده در زمینه بررسی آگاهی و نگرش ۹۸ نفر از دانشجویان پرستاری در مورد تریاز در دانشگاه‌های دولتی و آزاد شهر اهواز نشان داد، ۵۷/۱٪ از دانشجویان از آگاهی خوب و ۱۲/۳٪ از آگاهی ضعیف برخوردار بودند [۱۷].

یافته‌ها نشان داد دانشجویانی که به اطلاع از تریاز (اولویت‌بندی) بیماران اهمیت زیادی می‌دادند به همان اندازه به اطلاع از نتیجه ویزیت بیمار توسط پزشک کشیک توجه داشتند. با توجه به جایگاه و نقش خطیر پرستاران در درمان بیماران اورژانسی و مسئولیت‌های محوله، طبیعی است که دانشجویان پرستاری باید نسبت به پیامدهای این اولویت‌بندی از جمله ویزیت، اقدامات و نتایج مرتبط با آن حساسیت نشان دهند. همچنین یافته‌ها نشان داد دانشجویانی که به اطلاع از اقدامات دارویی درمانی اهمیت زیادی می‌دادند به همان اندازه به اطلاع از اقدامات پرستاری توجه داشتند. با توجه به این‌که یکی از نقش‌های پرستاران نقش هدایت و هماهنگی است [۱۹] که جزیی از اقدامات پرستاری محسوب می‌شود. لذا جهت ایفای مناسب‌تر این نقش، دانشجویان پرستاری باید اقدامات دارویی درمانی و نیز اقدامات پرستاری قبلی صورت گرفته را بدانند تا براساس آن علاوه بر انجام مناسب‌تر مراقبت‌های مستقیم، وظیفه هدایت و هماهنگی را به‌خوبی ایفا نمایند.

یافته‌های این مطالعه نشان داد میزان کمی (۳۵/۱٪) از نیازهای اطلاعاتی دانشجویان پرستاری به اطلاعات سازمانی و مدیریت درمان بیماران از قبیل رویه‌ها و مقررات بیمارستان و موارد هماهنگی‌ها مربوط می‌شد. یافته‌ها این مطالعه با مطالعات ردی و همکاران در آمریکا هم‌خوانی دارد آن مطالعه به منظور بررسی نیازهای اطلاعاتی پزشکان، پرستاران و پیراپزشکان در بخش فوریت‌های پزشکی انجام پذیرفت. نتایج نشان داد تیم درمانی در بخش فوریت‌های پزشکی برای انجام

فرآیندهای درمانی ۶۰۲ سوال مطرح کرده است. سوالات جامعه آماری، مربوطه به بیمار ۵۷٪ و سوالات مربوط به سازمان‌دهی و مدیریت درمان بیماران ۲۶٪ گزارش شد [۷]. دستیابی به اطلاعات مربوط به مدیریت و سازمان‌دهی در بخش اورژانس، دانشجویان را قادر می‌سازد تا درمان و مراقبت بیماران را موثرتر مدیریت نمایند. توجه زیاد به این نوع اطلاعات توسط تعداد معدودی از دانشجویان حاکی از آن است که فقط این دسته از دانشجویان برای انجام موفق و کامل وظایف خود نیاز به چنین اطلاعاتی را ضروری می‌دانستند و آنان دریافته بودند که اطلاعات بالینی همیشه و به تنهایی به آنان اجازه نمی‌دهد تا وظایف خود را به‌طور کامل انجام دهند. لذا مهم است که در برنامه آموزش بالینی درباره اهمیت این دسته اطلاعات به دانشجویان آموزش لازم داده شود.

از دیگر یافته‌های مهم کم‌توجهی دانشجویان به اطلاعات قانونی و حقوقی بود به‌طوری‌تعداد معدودی از دانشجویان (۹/۲٪) به اطلاعات مربوط به هماهنگی با مراجع قانونی (در موارد لزوم) اهمیت زیادی می‌دادند. کم‌توجهی دانشجویان به این دسته از اطلاعات شاید حاکی از آن باشد که دانشجویان احساس می‌کردند در صورت بروز سهل‌انگاری در مسایل حقوقی، درگیر پیامدهای آن نمی‌شوند. نظر به این‌که بخش اورژانس یکی از بخش‌هایی است که همواره با مسایل حقوقی و قانونی در ارتباط است. لذا اهمیت مسایل حقوقی می‌بایست در فرایند آموزش دانشجویان به‌طور جدی‌تری مورد توجه قرار گیرد. آزمون‌های آماری بین انواع نیازهای مدیریتی و سازمانی دانشجویان رابطه معنی‌داری نشان دادند به‌صورتی که دانشجویانی که به اطلاع از هماهنگی‌های به عمل آمده با ستاد هدایت بیماران اهمیت زیادی می‌دادند به همان اندازه به اطلاع از پذیرش مرکز دیگر جهت اعزام بیماران نیاز زیادی داشتند. فرایند اعزام بیماران یکی از اقدامات تعجیلی محسوب گردیده که از مرحله دستور پزشک معالج در خصوص لزوم ادامه معالجه در مرکز دیگر آغاز و به بستری بیمار در آن مرکز ختم می‌گردد. بنابراین کادر پرستاری به‌محض دریافت دستور اعزام، مراتب را به ستاد هدایت اعلام نموده و مترصد دریافت

تشکر و قدردانی

نویسندگان از ریاست، مدیریت و سوپروایزرهای آموزشی بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی سمنان به خاطر مساعدت در انجام پژوهش تشکر می‌نمایند.

منابع

- [1] Davaty A. The survey of students knowledge about triage, third international congress of cure and health and crisis management in disaster. 2007: 15 (Persian).
- [2] Moadab HM. and Bahramy F. The assessment of difficult for doing triage from nurses view in choosing medical learning centers. 2007: 220 (Persian).
- [3] Kyane Gh. and Binesh A. The Nurse role in prehospital situation, third international congress of cure and health and crisis management in disaster. 2007: 198 (Persian).
- [4] Dadgar MA. and Taraghi F. A attitude on nursing care and triage in emergency ward, third international congress of cure and health and crisis management in disaster. 2007: 231(persian).
- [5] Lathery JW. and Hodge B. Information seeking behavior of occupational health nurses: how nurses keep current with health information. AAOHN J 2001; 49: 87-95.
- [6] Dee C. and Blazek R. Information needs of the rural physician: a descriptive study. Bull Med Libr Assoc 1993; 81: 259-264.
- [7] Reddy M. and Spence PR. " Finding Answers: Information Needs of a Multidisciplinary Patient Care Team in an Emergency Department" AMIA Annu Symp Proc 2006; 649-653.
- [8] Ardahali H. The comparison of Tehran Emergency center messages system with America. The first conference of emergency management quality promotion. 2002: 25 (Persian).
- [9] Talebian MT. and Bidari A. Emergency and medical informatics. The first conference of Emergency management quality promotion. 2002: 14 (Persian).
- [10] Hajiabady F. and Bagheri M. The compartmental survey of the situational assessment teaching rate in crisis situation between nursing and emergency student in Mashad nursing and midwifery faculty in 2005, third international congress of cure and health and crisis management in disaster. 2007: 305(persian).
- [11] Cogdill KW. Information needs and information seeking in primary care: a study of nurse practitioners. J Med Libr Assoc 2003; 91: 203-215.
- [12] Cogdill KW. and Moore ME. First-year medical students' information needs and resource selection: responses to a clinical scenario. Bull Med Libr Assoc 1997; 85: 51-54.
- [13] Eskrootchi R, Ebadi Fard A, Abolhassani H. and Kahouei M. A survey on medical students information needs in Iran university of medical sciences for emergency clinical education. J Health Admin 2008 Fall;11(33): 69-76 (Persian).
- [14] Northup DE, Moore-West M, Skipper B. and Teaf SR. Characteristics of clinical information – searching: Investigation using critical incident technique. J Med Educ 1983; 58: 873-881.
- [15] Xu X, Rocha RA, Bigelow SM, Wallace CJ, Hanna T. and Roemer LK. Understanding Nurses' Information Needs and Searching Behavior in Acute Care Settings. AMIA Annu Symp Proc 2005; 839-843.
- [16] Hagheghat poor kh. and Alaei S. Assesment of Nursing documentation in hospitals of Semnan medical university. 2006 (Persian).
- [17] Mardani Hamooleh M. The survey of awareness and attitude of nursing students to triage in Ahvaz city.3rd international congress on health, mediation and crisis management in disasters. December 2006; 255 (Persian).
- [18] Karen K.carlson W. 2009, Advanced critical care nursing. 9th ed, anders. Pp:6.

موافقت مراکز دیگر می‌باشند. هم‌چنین دانشجویانی که به اطلاع از انتقال جسد به سردخانه اهمیت می‌دادند به همان اندازه به اطلاعات مربوط به هماهنگی با پزشکی قانونی جهت اجساد مجهول‌الویه توجه زیادی داشتند. فوت بیماران قبل و پس از ورود به بخش اورژانس واقعه ناگواری است که به تکرار مشاهده می‌شود و به دلیل دل‌خراش بودن، کانون توجه قرار می‌گیرد. مضافاً به‌خاطر بعد قانونی (ضوابط تعیین شده) و روانی حادثه، فرایندهای تشخیص هویت، نگهداری مدارک و اموال شخصی متوفی و انتقال به سردخانه توسط پرستار، مجموعه مدیریتی و مقامات انتظامی مورد توجه و پیگیری قرار می‌گیرد و در صورت فوت مشکوک یا عدم تشخیص هویت متوفی، کادر درمانی از جمله پرستاران و دانشجویان پرستاری می‌بایست مراتب را سریعاً پیگیری نمایند. هم‌چنین توجه برخی از دانشجویان به این دسته اطلاعات در بخش اورژانس نشانه این است که این دسته از دانشجویان اعتقاد داشتند که کار بالینی بخش اورژانس در یک چارچوب سازمانی خاص رخ می‌دهد. بنابراین ضروری دانستند تا این‌گونه نیازهای اطلاعاتی هم برآورده گردد. لازم است با توجه به یافته‌های این مطالعه، آموزش دانشجویان پرستاری در اورژانس از کیفیت بهتری برخوردار گردد زیرا پرستاران اورژانس افراد ورزیده‌ای در گروه مراقبین بهداشتی هستند که نقش‌های ارزنده و ویژه‌ای را به عنوان اعضای کلیدی این گروه ایفا می‌نمایند. حوزه عمل و فعالیت‌های این افراد بسیار گسترده می‌باشد. پرستاران اورژانس باید علاوه بر داشتن مهارت‌های ویژه در زمینه مدیریت و رهبری، سازمان‌دهی، هماهنگی و ارتباط، دارای دانش و نگرش کافی در تمامی زمینه‌های پرستاری بوده و قادر به طبقه‌بندی فوریت‌ها و نیازهای مراقبتی بیماران و تصمیم‌گیری منطقی و صحیح در مواقع ضروری باشند تا با ارایه بهترین عمل‌کرد مراقبتی بتوانند از بسیاری از موقعیت‌های بحرانی و وخیم که ممکن است منجر به مشکلات عدیده و حتی مرگ بیمار گردند، جلوگیری نمایند [7].

Understanding information needs of nursing students in emergency medicine education

Mahdi Kahoe (Ph.D)*, Seyfollah Alaei (M.Sc)

Dept. of Paramedical, Nursing Research Center, Faculty of Nursing and Paramedical, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

(Received: 18 May 2009 Accepted: 17 Jan 2010)

Introduction: In nursing teaching, clinical field is where students can use from new information and skills and attention to professional values that students need them for work in clinical field. Propose of this study is assessment of information needs of nursing students in emergency wards. Findings of this study can influence on clinical teaching quality, better management of patients by nursing students, reduction of patient stay and increase patients satisfaction.

Materials and Methods: This descriptive-analytic survey was done on 131 pre graduating nursing students. We used a specific questionnaire and the data were analyzed by descriptive statistics bilateral and two variable correlation test in significant level of 1%.

Results: Findings showed 90.8% of students have high need to clinical information. There was a significant correlation between diagnostic and treatment needs ($P < 0.001$, $r = 0.34$). Also there was a significant correlation between awareness of direction office affairs and awareness of admission for patients assent. There was a meaningful correlation between dead persons transfer and awareness of modicolegal affairs for unfamiliar corpse ($P < 0.001$, $r = 0.599$). Finally, the students asked a few questions about organizational or management systems and also legal issues.

Conclusion: On the basis of findings of the present study, it is necessary to include some important issues about legal concerns and organizational and management information of emergency medicine in curriculum of nursing student. Applications of findings of this study can improve quality of students nusing training and, in turn, nursing services to patient in emergency ward.

Key words: Nursing Student, Information needs, Emergency medicine teaching

* **Corresponding author:** Fax: +98 2313354172; Tel: +98 9127313543
k47522000@yahoo.com